ÎNGERI ŞI OAMENI CÂNTĂ ÎMPREUNĂ

SCRISOAREA PASTORALĂ
a PS Florentin CRIHĂLMEANU,
Episcop greco-catolic de Cluj-Gherla,
la mărita Sărbătoare a Naşterii după trup a Domnului şi
Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos

Florentin, din harul şi mila Atotputernicului Dumnezeu, prin graţia Sfântului Scaun Apostolic al Romei, Episcop al Eparhiei de Cluj-Gherla, a românilor, onoratului cler împreună slujitor, cuvioaselor persoane consacrate statornic rugătoare, iubiților creștini greco-catolici şi tuturor credincioșilor creștini, de Dumnezeu iubitori, „*Har vouă şi pace de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Domnul nostru Isus Hristos, Cel ce, întru Isus Hristos, ne-a binecuvântat cu toată binecuvântarea spirituală şi ne-a ales ca să fim sfinți și fără de prihană înaintea Lui* " (cf. Ef 1,2-4).

Iubiți credincioși,

Sărbătoarea Naşterii Domnului ne umple sufletele de bucurie, ne umple casele de lumină și de vesele cântări. Primim colindătorii îmbrăcați în veşminte populare, ascultăm frumoasele lor colinde, ne hrănim împreună sufletele din bogatele tradiții și obiceiuri de Crăciun. Folclorul este şi o formă de manifestare a credinței, prin care se transmite mesajul creștin, dar trăirea bucuriei spirituale a sărbătorii Naşterii Domnului nu trebuie să rămână doar la nivelul unei manifestări folclorice...

Vă invit să căutăm un moment de liniște în care să ascultăm „colindul" impresionant al corurilor îngerești care s-au arătat păstorilor în noaptea sfântă, înălțând imnul de laudă lui Dumnezeu: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!" (cf. Lc 2,14).

Să deschidem cartea Sfântului evanghelist Luca şi să citim despre primii „colindători" ai Mântuitorului. Aceştia sunt îngerii și oamenii care au ascultat cu încredere cuvântul divin și, urmând semnele Domnului, au văzut „Pruncul înfășat așezat în iesle" (cf. Lc 2,12), iar ei își continuă acum colindul în Gloria cerească.

Domnul ne adresează fiecăruia dintre noi această chemare la sfințenie: „Fiți sfinți pentru, că Eu sunt Sfânt!" (cf. Lev 11,45). Să nu ne mulțumim cu o existență mediocră, diluată, inconsistentă (cf. GE 1) – ne îndeamnă Papa Francisc – ci, privind spre mulțimea de mărturii care ne înconjoară, să „alergăm cu stăruință în lupta care ne stă înainte" (cf. Evr 12,1-2).

1. Imnul Fecioarei Maria

„Măreşte sufletul meu pe Domnul şi s-a bucurat spiritul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu" (cf. Lc 1,46-47)

Cel dintâi „colind” îngeresc a răsunat la Nazaret, când Fecioara Maria a primit vestea cea bună din partea Arhanghelului Gabriel. Ea a ascultat cuvântul îngerului, a cerut o lămurire și-apoi a acceptat misiunea de Mamă a lui Isus, Fiul Celui Preaînalt.

Prima persoană căreia Maria îi va duce „colindul” va fi Elisabeta, rudenia ei. Ascultând salutul Mariei, Elisabeta, plină de Spirit Sfânt, o numește „binecuvântată” pentru „rodul trupului ei” și „fericită” pentru credința ei. Tânăra Fecioară primește atunci o nouă lumină divină asupra misterului vieții ei, ca parte a planului divin de mântuire. Este momentul în care Maria va da glas bucuriei sufletului ei. Este primul „colind” al Mamei-Fecioare închinat lui Dumnezeu, cântarea numită „Magnificat”: „Mărește sufletul meu pe Domnul și s-a bucurat spiritul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu,...” (cf. Lc 1,46-55). Cântul Mariei este o inspirată mărturie de credință, în care răspunsul la cuvântul revelației se exprimă printr-o înălțare spirituală și poetică a întregii sale ființe spre Dumnezeu (Sf. Ioan Paul al II-lea).

Fecioara Maria descoperă măreția lucrării divine prin ceea ce Dumnezeu a săvârșit asupra ei. Privirea Lui asupra smeritei Sale slujitoare este motivul bucuriei ei. Prin simplitatea şi smerenia ei, Maria este precum lutul care primește forma pe care i-o conferă „Olarul” (cf. Is 64,8; Ier 18,4; Rom 9,21). Meritul Mariei este faptul de a recunoaște că totul îi vine de la Dumnezeu ca dar gratuit, fără a avea vreun merit.

Chiar dacă de acum înainte toate neamurile o vor stima și venera, Mama-Fecioară își cunoaște locul în fața lui Dumnezeu, știind că toate acestea se datorează lucrării Domnului. Cei care o vor numi „fericită” vor recunoaște în ea opera lui Dumnezeu. În Maria, alegerea divină întâlnește credința umană disponibilă să împlinească planul divin. Prin Maria se dezvăluie sfințenia și milostivirea lui Dumnezeu.

Imnul Preacuratei Fecioare cuprinde trei secțiuni. În prima secțiune (cf. Lc 1,46-50), Maria descrie „portretul” sfințeniei lui Dumnezeu prin prisma lucrării divine asupra ei. În a doua secțiune (cf. Lc 1,51-53), Maria contemplă realitatea umană cu „ochii lui Dumnezeu”, dezvăluind faptul că, de-a lungul istoriei, Domnul are o scară a valorilor diferită de cea a oamenilor. Pe de o parte, sunt cei care își pun încrederea în puterea umană sau în bunurile materiale, iar de cealaltă parte, sunt cei smeriți şi lipsiți. Cei mândri au fost risipiți, cei puternici - înlăturați, iar cei bogați - scoși afară cu mâinile goale, pe când cei smeriți au fost înălțați, iar cei înfometați au fost copleșiți cu bunătăți. În a treia secțiune (cf. Lc 1,53-55), Maria privește istoria alianței lui Dumnezeu cu poporul Său, începând cu Avraam și Israel. Smerita Fecioară primește harul unei vederi de ansamblu asupra planului divin de mântuire. Prin lucrarea divină și răspunsul Mariei, Domnul împlinește făgăduințele făcute strămoșilor „lui Avraam și seminției lui în veac”, de aceea toate neamurile o vor numi „fericită”.

Maria, golindu-se de sine, se dăruiește deplin lui Dumnezeu. Prin Întruparea Cuvântului, trupul ei devine trupul Său. Mâinile ei devin mâinile Sale, pentru a înfăptui lucrările Domnului; picioarele ei devin picioarele Sale, pentru a merge pe căile Domnului, iar ochii ei devin ochii Domnului, pentru a pătrunde în misterul istoriei Mântuirii şi a-i vedea pe oameni, așa cum sunt.

Cântarea Mariei e rodul ascultării Cuvântului cu încredere, prin care i se dezvăluie sensul creației, sensul vieții şi al istoriei. La sfârșitul istoriei se va intona

cântul bucuriei fără de sfârșit, veșnic, pe care Preacurata Fecioară îl anticipează prin „colindul” ei.

Prima ființă umană care a primit harul de a-L vedea pe Fiul lui Dumnezeu Întrupat a fost Fecioara Maria, Mama Lui. Ea a fost și prima „colindătoare” a Pruncului divin, având alături pe soțul ei, Iosif.

Fecioara din Nazaret rămâne peste veacuri Mama Domnului și mijlocitoarea, păstrând smerita misiune de sfântă slujitoare și împlinitoare a Cuvântului divin, dar ca Regină a cerului și a universului întreg.

Care este imaginea mea despre Dumnezeu?

În cine/ce îmi pun încrederea mai mult în viața mea?

Știu să îi fiu recunoscător lui Dumnezeu pentru darurile primite?

2. Cântarea îngerească

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (cf. Lc 2,14)

Al doilea „colind” îngeresc a răsunat pe câmpul de lângă Bethleem păstorilor ce își păzeau turmele noaptea: „Astăzi vi s-a născut Mântuitor, Hristos Domnul!” (cf. Lc 2,11). Arhanghelul strălucitor le oferă și un prim semn pentru a-L recunoaște: „un prunc înfășat, culcat în iesle” (cf. Lc 2,12).

Vestea Mesagerului divin este contradictorie: mult-așteptatul Salvator şi Eliberator, Hristos (Mesia), a venit între oameni, dar e un prunc așezat într-un pătuț improvizat în grabă într-o iesle, în adăpostul pentru animale al unui păstor. Urmează însă al doilea semn divin, care îi va convinge pe păstorii înfricoșați să pornească în grabă la drum. Un impresionant imn de laudă al corului oștirilor îngerești răsună din înaltul cerurilor. Ființele netrupești Îl laudă pe Dumnezeu pentru minunatul Său plan de Mântuire a neamului omenesc, prin care pacea va coborî pe pământ și între oameni va domni voința de bine, cântând: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. Astfel, iubirea lui Dumnezeu se revarsă asupra oamenilor, El Însuși coboară din înalt îmbrăcând haina umanității noastre pentru a ne îmbrăca pe noi în haina divinității Sale. Dumnezeu s-a făcut om pentru ca oamenii să devină sfinți.

Cerul și pământul se unesc în celebrare. Este sărbătoarea păcii promise tuturor oamenilor, sărbătoarea bucuriei comuniunii; s-a înlăturat distanța dintre om și Dumnezeu. Din înălțime, El s-a coborât pentru ca noi să-L putem atinge. Din măreția Sa, El s-a făcut copil pentru ca noi să-L putem îmbrățișa. Cine îl va primi pe acest Copil născut în grota animalelor, ca pe trimisul milostivirii divine, va dobândi pacea lui Dumnezeu.

Păstorii, mai întâi înfricoșați, ascultă mesajul bucuriei, primesc semnul de recunoaștere și, apoi, privesc și ascultă extaziați colindul corului îngeresc. Acum, primind confirmarea primului semn, ei se grăbesc „să vadă” acel cuvânt, găsesc Pruncul așezat în iesle, Îl privesc cu încântare, iar apoi vestesc tuturor mesajul

îngeresc despre acest Copil. Păstorii, împlinindu-și misiunea, se întorc cu bucurie, lăudându-L și preamărindu-L pe Dumnezeu, pentru că au văzut, cu ochii lor, că s-a împlinit cuvântul care le-a fost spus. Ei au ascultat și, lăsându-se conduși de îngeri, au ajuns să devină și ei „colindători” ai veștii celei bune, „îngeri vestitori” ai Nașterii Domnului, pentru oameni.

Chiar dacă nu au înțeles pe deplin misterul Nașterii Mântuitorului, păstorii au păstrat în suflete bucuria cuvântului revelat, devenit pentru ei realitate.

Arhanghelul nu le poruncise păstorilor să meargă și să vestească oamenilor, dar ei au dorit să împărtășească bucuria credinței și semenilor lor.

Acesta este drumul spiritual pe care suntem invitați să-l parcurgem și noi. De la ascultarea cuvântului cu credință, la contemplarea Chipului divin și, apoi, la mărturisirea bucuriei credinței celorlalți oameni.

Cel care primește vestea bună cu încredere și se lasă condus de semnele sacramentale ale credinței va descoperi că „astăzi” Mântuitorul se va naște și pentru el. Prin ascultarea cuvântului divin cu credință și împlinirea lui cu perseverență, Hristos va renaște și în sufletele noastre.

Atitudinea creștinească în fața misterului Nașterii Domnului este bucuria Mariei și bucuria păstorilor. Bucuria creștinului nu trebuie să se limiteze doar la o bucurie zgomotoasă, fastuoasă sau emoțional-sentimentală trecătoare, ci este acea bucurie profundă, păstrată cu sfințenie într-o inimă curată, o bucurie vigilentă în așteptarea altor semne divine, precum și bucuria simplă, spontană a celui care are încredere în mesagerii divini.

Care sunt etapele drumului de credință al păstorilor?

Ce reprezintă pentru mine sărbătoarea Nașterii Domnului?

Cum ar trebui să trăiesc această sărbătoare?

3. Cântul martirilor și mărturisitorilor pentru credință

„Mântuirea este de la Dumnezeul nostru, Care şade pe tron, şi de la Mielul” (cf. Apoc 7,10)

Al treilea „colind” îngeresc se găsește în cartea revelației Sf. Ioan, Apocalipsa. Sunt miriadele de îngeri dimprejurul Tronului Gloriei cerești care aduc mărire, cinste și binecuvântare Mielului înjunghiat: „Vrednic este Mielul cel înjunghiat ca să ia puterea și bogăția și înțelepciunea și tăria și cinstea și slava și binecuvântarea”. Răspunsul îl oferă toate ființele vii, laolaltă: „Celui ce șade pe tron și Mielului fie binecuvântarea și cinstea și slava și puterea, în vecii vecilor!” (cf. Apoc 5,12-13).

Ioan vede sufletele celor uciși pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia vieții lor de credință. Aceștia formează o mare mulțime ce stă înaintea Tronului și a Mielului, îmbrăcați în veșminte albe, purtând în mâini ramuri de palmier şi rostind cu glas puternic: „Mântuirea este de la Dumnezeul nostru, care șade pe tron și de la Miel” (cf. Apoc 7,9-10).

În această „imensă mulțime”, de martiri și mărturisitori ai Bisericii, îmbrăcați în veșminte albe, „care vin din strâmtorarea cea mare și și-au spălat veșmintele lor și le-au făcut albe în sângele Mielului” și care „stau înaintea tronului lui Dumnezeu” (cf. Apoc 7,14-15) – scria Sf. Ioan Paul al II-lea – strălucesc numele ilustre ale Episcopilor Vasile Aftenie, Ioan Bălan, Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu, Tit Liviu Chinezu, Alexandru Rusu și al Cardinalului Iuliu Hossu. Ei, asemenea rugătorilor care „slujesc ziua și noaptea în templul lui Dumnezeu” (cf. Apoc 7,15), mijlocesc împreună cu ceilalți martiri și mărturisitori pentru poporul lor, bucurându-se din partea acestuia de adevărată și profundă venerație. Mărturia martirajului și profesiunea de credință în Hristos și în unitatea Bisericii Sale se înalță ca fumul de tămâie al jertfei de seară (cf. Ps. 141,2) spre tronul lui Dumnezeu în numele întregii Biserici, bucurându-se de stima și devoțiunea ei (cf. Sf. Ioan Paul al II-lea, SAT, n.8).

Sf. Ioan Paul al II-lea ne oferă o frumoasă definiție a martiriului: „este înainte de toate o puternică experiență spirituală ce naște dintr-o inimă care îl iubește pe Domnul ca adevăr suprem și bine maxim, la care nu se poate renunța”.

Lecturând filele memoriilor Cardinalului Iuliu Hossu, regăsim câteva din „cântările” aduse lui Dumnezeu în momente-cheie ale vieții sale.

La plinirea idealului unității de la Alba Iulia, la 1 decembrie 1918, după ce a dat glas „Rezoluțiunii”, rostea cu emoție și bucurie: „Cântarea noastră de biruință să fie cântarea Neamului pe calea lungă și grea a veacurilor: «Dreptatea Ta, Doamne, e dreptate în veac și cuvântul Tău, adevărul» (...) Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu! Pe pământ pace!”.

La începutul calvarului, în primul arest, ajungând în celulă, înalță o cântare de mărire Domnului: „m-am așezat în genunchi și cu fruntea la pământ, am dat mărire Domnului Isus, care m-a învrednicit pe mine nevrednicul de această mare cinste a temniței pentru credință. Mărire Ție, Doamne, mărire Ție, am cântat (...) pentru preamărirea Ta”.

La ieșirea din închisoarea Sighetului de asemenea, aduce un cânt de preamărire Domnului: „Cântare de preamărire fie această mărturisire a noastră pe calea Ta, cu puterea darului Tău, pe care l-ai revărsat din prisosință peste noi (...). Că Ție Unuia se cuvine toată mărirea în vecii vecilor”.

A fost un arhiereu care, de-a lungul vieții sale, în momente de bucurie dar și în momente de încercare, a știut să păstreze bucuria comuniunii cu Dumnezeu în sufletul său, ca pe bunul cel mai scump încredințat lui (cf. 2Tim 1,12). Un vrednic arhipăstor care și-a condus turma încredințată spre mântuire, arătându-i prin propria viață calea sfințeniei.

Cardinalul Alexandru Todea îl caracteriza ca pe un adevărat sfânt: „A fost «suflet din sufletul neamului» și glie din glia țării, a fost gloria Bisericii Unite cu Roma, un monument de sfințenie ce a strălucit luminat de cele șapte daruri ale Spiritului Sfânt”.

Iubiți credincioși, chemarea la sfințenie ni se adresează tuturor, dar fiecare are drumul său. Ca urmare, fiecare credincios trebuie să-și aleagă bine propriul drum. Pentru a fi sfinți nu e necesar să fim episcopi, preoți sau călugări, scrie Papa Francisc. Suntem chemați să fim sfinți trăind cu iubire și oferind propria mărturie în munca de fiecare zi, acolo unde ne aflăm. Ești persoană consacrată? Fii un om sfânt trăind cu bucurie dăruirea ta. Ești căsătorit? Fii sfânt iubind și îngrijește pe soțul sau soția ta, așa cum Hristos a făcut cu Biserica Sa. Ești muncitor? Fii sfânt îndeplinind cu onestitate și competență munca ta în slujba fraților tăi. Ai autoritate? Fii sfânt luptând pentru binele comun și renunțând la interese personale (cf. GE 14).

Fiecare sfânt presupune un drum și o misiune ce pornește de la harul Botezului, de la puterea Spiritului Sfânt în viața noastră (cf. Gal 5,22-23; 1Tes 4,3). Misiunea de viață se înțelege ascultând cuvântul divin în rugăciune și recunoscând semnele pe care El ni le oferă în viață (cf. GE 23).

Care este misiunea vieții mele?

Sunt fidel angajamentelor asumate?

Viața mea reflectă credința mea?

Iubiți credincioși, am ascultat și am privit trei „colinde” îngerești la Bunavestire, la Nașterea Domnului și în Gloria cerească. Am meditat și la răspunsul din partea oamenilor, Fecioara Maria, păstorii, martirii și mărturisitorii Bisericii, care și-au împlinit misiunea și s-au unit corurilor îngerești. Acum, e rândul nostru să ne întrebăm despre rolul nostru în planul divin și cum l-am putea împlini, pentru a ne alătura „colindului” veșnic: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu...”.

Să ne lăsăm stimulați de semnele de sfințenie pe care Domnul ni le arată prin cei care „participă la misiunea profetică a lui Hristos aducându-i o mărturie vie mai ales printr-o viață de credință și iubire” (cf. LG 12).

Iubiți credincioși, ne aflăm în pragul încheierii unui an cu numeroase evenimente deosebite. Sub cupola aniversării centenarului Marii Uniri de la 1918 și a împlinirii a 165 de ani de la întemeierea Eparhiei de Gherla, am dorit să dedicăm un an omagial

ilustrei personalități a Episcopului Iuliu Hossu, „Vestitorul Unirii”, primul Cardinal al Neamului nostru și mărturisitor al credinței. În acest sens, prin apariții editoriale, prin simpozioane și conferințe, prin binecuvântarea unor monumente, în memoria Eminentului Arhiereu, precum și prin înființarea Asociației „Cardinal Iuliu Hossu”, am urmărit să reînviem în suflete memoria și modelul vieții acestui adevărat Apostol al Bisericii Greco-Catolice. Ne rugăm ca în anul viitor să putem participa împreună la ridicarea sa la cinstea sfintelor altare.

Ne bucurăm și pentru că visul său și al nostru, s-a împlinit, cel puțin în parte, aici, la Cluj. Cardinalul s-a întors acasă, la domiciliul pe care îl transmitea de fiecare dată când era întrebat. Iată, s-au scurs mai bine de 70 de ani de la plecarea sa din Cluj și din „Catedrala scumpă sufletului meu”, așa cum îi plăcea să o numească. Cu sprijinul și colaborarea autorităților locale, precum și a sculptorului Ilarion Voinea, s-a realizat această statuie ce de-acum înainte va priveghea asupra Bisericii noastre. Ținând mâna dreaptă pe crucea pectorală, iar în mâna stângă având ruloul de binevestitor al cuvântului unificator, monumentul împreunează simbolic credința și viața, așa cum i-a fost motoul personal: „Credința noastră este viața noastră”. Credința i-a fost izvor de viață, iar viața, jertfă pe altarul credinței.

Acest monument reprezintă și un act de dreptate, de reparare față de Biserica Greco-Catolică trecută violent în catacombe și de adevăr, prin recuperarea memoriei unui Eminent fiu al Bisericii greco-catolice și al neamului românesc, ce fusese șters de pe filele istoriei naționale și din memoria poporului. În aceeași perioadă de timp, în 1973, în Cetatea Eternă, era numit de către Papa Paul al VI-lea (azi Sf. Paul al VI-lea), Cardinal al Sfintei Biserici Catolice și caracterizat ca „un far luminos prin fidelitatea în credință și un model de viață pentru episcopi, preoți, persoane consacrate și laici”.

Cardinalul nostru ne vorbește și astăzi prin modelul său de viață, prin înalta sa spiritualitate. De aceea, ne propunem ca în anul 2019 să aprofundăm spiritualitatea eminentului Arhipăstor. Vă invit în continuare, iubiți credincioși, să trimiteți la Cancelaria episcopală materiale semnificative (documente, publicații, obiecte, mărturii vii, etc.), care ar putea completa portretul Înaltului Prelat și ne-ar putea ajuta în organizarea unei expoziții omagiale.

Iubiți credincioși, drumul sfințeniei este un itinerar spiritual personal cu Dumnezeu, de-a lungul căruia avem nevoie de îngeri păzitori, de sfinți mijlocitori și de modele de viață care să ne arate calea. Martirii și mărturisitorii Bisericii noastre rămân izvoare vii de viață prin care Dumnezeu ne îndrumă spre împlinirea planului Său. Ei ne sunt mijlocitori și interlocutori pe drumul reînnoirii spirituale a Bisericii noastre.

Să ne alăturăm și noi cu credință colindătorilor, cântând cu bucurie: „Cerul și pământul în cântări răsună, îngeri și oameni cântă împreună. Hristos se naște, Domnul coboară, Îngerii cântă, Magii îl adoră, Păstori aleargă, Ieslea înconjoară, Mari minuni se întâmplară”.

Vă doresc tuturor Sărbători luminate, cu inimi curate și haruri bogate!

La mulți ani sfinți și binecuvântați cu sănătate

† Florentin

Episcop de Cluj-Gherla

Dată în Cluj-Napoca, din reședința episcopală, la Marea Sărbătoare a Nașterii după trup a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, în Anul Domnului 2018, al 318-lea de la Sfânta Unire cu Biserica Romei, al 166-lea de la întemeierea Eparhiei de Gherla, al 89-lea de la transferarea sediului episcopal la Cluj, al 14-lea de la ridicarea la rangul de Arhiepiscopie Majoră a Bisericii noastre şi al 6-lea an de pontificat al Sf. Părinte Papa **Francisc**, al 14-lea an al Pf. Părinte Arhiepiscop Card. **Lucian** în tronul Arhiepiscopiei Majore de Făgăraș şi Alba-Iulia, la Blaj, al 22-lea an al episcopatului nostru şi al 17-lea în tronul arhieresc al Eparhiei de Cluj-Gherla.